

Aleksandra STASZAK

Referaty weryfikacyjne OTP – otwarte na turystów i krajowców czyli o historii w odznakach utrwalonej

Terenowe Referaty Weryfikacyjne Odznaki Turystyki Pieszej cóż to takiego? W największym skrócie to punkty, w których można potwierdzić przyznanie Odznaki Turystyki Pieszej. Referaty powoływane są przy jednostkach Towarzystwa popularyzujących turystykę pieszą np. przy oddziałach, klubach, kołach. Głównym ich zadaniem jest przyznawanie Odznak Turystyki Pieszej na podstawie materiałów złożonych przez turystów. W referacie sprawdzana jest zgodność wpisów z wymaganiami przedstawionymi w regulaminie danego stopnia OTP.

Istnienie weryfikatu OTP zatwierdzone jest na początku każdej kadencji Zarządu Głównego PTTK przez Komisję Turystyki Pieszej ZG PTTK. Komisja nadaje referatowi – w przedstawionym przez oddziałową komisję składzie – uprawnienia do weryfikacji Odznak Turystyki Pieszej. Referaty podczas swej codziennej pracy przyznają Odznaki Turystyki Pieszej, ale nie tylko. Rzadko zdajemy sobie sprawę, iż weryfikaty OTP poza odznakami z systemu odznak pieszych *sensu stricte* (weryfikowanych i zbieranych według regulaminu przygotowanego przez KTP ZG) weryfikuje szereg innych odznak turystycznych i krajoznawczych powoływanych z inicjatywy KTP ZG bądź ogniw terenowych. Dzieje się tak dlatego, iż turystyka piesza jest nierozzerwalnie związana z krajoznawstwem.

Podczas zdobywania OTP premiowane jest poznawanie miast szczególnie ciekawych krajoznawczo i wymienionych

(wraz z punktacją) w załączniku do regulaminu OTP. Każdy stopień ma pewien limit punktów, jakie można zdobyć poprzez zwiedzanie – poznawanie miast. Duża OTP jest natomiast odznaką kładącą szerokie fundamenty pod krajoznawczą działalność zdobywającego, jednak jest to odznaka dla wytrawnych turystów.

Poza udogodnieniami krajoznawczymi związanymi ze zbieraniem kolejnych stopni OTP, KTP ZG stara się wieloma kanałami popularyzować wśród turystów tematy krajoznawcze, staje się to podstawą do powoływania specjalnych okolicznościowych odznak kierujących uwagę na określony temat, np. rocznice historycznych bitew. Przez 60 lat funkcjonowania OTP powstało wiele odznak towarzyszących, a weryfikowanych jedynie przez weryfikaty OTP lub m.in. przez nie. Wśród komisji programowych jest to pewien ewenement, pokazuje jednak, iż sama turystyka piesza bez krajoznawstwa nie istnieje, obie te dziedziny przenikają się nierozdzielnie.

Co więc możemy dziś zweryfikować w Terenowym Referacie Weryfikacyjnym OTP? A co już za nami, czyli o historii w odznakach utrwalonej...

60 lat OTP

ROK USTANOWIENIA: 2012

INICJATOR: KTP ZG w związku z przypadającą w 2012 roku sześćdziesiątą rocznicą funkcjonowania systemu Odznak Turystyki Pieszej

FORMA ODZNKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: bez limitu wieku

WARUNKI ZDOBYCIA: przejście 60 km zgodnie z regulaminem OTP

CZAS ZDOBYWANIA: 01.01.2012 do 31.12.2013 **WERYFIKACJA:** wszystkie Terenowe Referaty Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK „Zagłębie Miedziowe” w Lubinie

Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza Szlakami Polskiej Kawalerii XX w.

ROK USTANOWIENIA: 2005

INICJATOR: KTP ZG w celu upamiętnienia chlubnych działań bojowych i tradycji Polskiej Kawalerii

FORMA ODZNKI: trzystopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Zdobywający powinien odwiedzić na terenie Polski i poza jej granicami miejsca posiadające udokumentowane historycznie związki z kawalerią polską XX wieku (miejsca stacjonowania, działań bojowych, cmentarze, pomniki, muzea, izby pamięci).

Aby uzyskać pierwszy, brązowy stopień odznaki należy zwiedzić 5 miejsc związanych z kawalerią polską XX wieku.

O uzyskanie odznaki w stopniu srebrnym mogą ubiegać się turyści posiadający odznakę stopnia brązowego, którzy zwiedzili ponadto 7 miejsc związanych z jednym oddziałem kawalerii.

O zdobycie odznaki w stopniu złotym odznaki może ubiegać się posiadacz odznaki srebrnej, który wykaże się posiadaniem trzech z podanych niżej odznak związanych z kawalerią polską XX wieku:

„Bitwa Warszawska 1920” (Oddział PTTK Praga Płd.)

„Szlakiem 19 Pułku Ułanów Wołyńskich” (Oddział Stołeczny PTTK)

„Szlakiem Walk Legionowych” (Oddział PTTK przy Hucie im. Sendzimira w Krakowie)

„Szlakiem Walk o Niepodległość” (Oddział PTTK Tarnów)

„Szlakiem Powstania Wielkopolskiego” (Oddział PTTK Poznań)

„Szlakiem mjr Henryka Dobrzańskiego – Hubala” (Oddział PTTK Opoczno)

CZAS ZDOBYWANIA: nieokreślony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK w Szamotułach

Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza Szlakami Walk o Niepodległość

ROK USTANOWIENIA: 2004

INICJATOR: Zarząd Oddziału PTTK Ziemi Tarnowskiej w Tarnowie, pod patronatem KTP ZG PTTK. Celem odznaki jest: rozbudzenie wśród uczestników zainteresowania historią Polski XIX i XX w., zachęcenie uczestników do poznawania miejsc Pamięci Narodowej związanych z walkami narodowowyzwoleńczymi Polek i Polaków na terenie byłej II Rzeczypospolitej oraz III Rzeczypospolitej.

FORMA ODZNIKI: odznaka trzystopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 12 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Przygotowanie i prowadzenie książeczki z potwierdzeniami udziału w zjazdach, zlotach, rajdach niepodległościowych, turyści indywidualni prowadzą dokumentację w postaci szkiców, fotografii lub opisów. Dla zdobycia kolejnych stopni należy spełnić następujące warunki: Aby uzyskać odznakę brązową, zdobywający w ciągu jednego roku lub dwóch musi wziąć udział w 5 imprezach o tematyce niepodległościowej.

Odznaka srebrna, przyznawana jest zdobywającemu, który w ciągu jednego roku lub dwóch lat wziął udział w 10 imprezach o tematyce niepodległościowej i uzyskał odznakę brązową. Odznakę złotą, przyznaje się zdobywającemu, który w ciągu jednego roku lub dwóch lat brał udział w 15 imprezach o tematyce niepodległościowej, posiada odznakę srebrną.

Uczestnictwo w tych samych imprezach może być zaliczone tylko raz niezależnie od stopnia odznaki. Nadwyżkę uczestnictwa w imprezach do danego stopnia można zaliczyć do następnego stopnia, lecz nie więcej niż 4 imprezy.

Odznakę „Szlakami Walk o Niepodległość” można zdobywać na terenach byłej II Najjaśniejszej Rzeczypospolitej oraz III Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

CZAS ZDOBYWANIA: nieograniczony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK Ziemi Tarnowskiej

Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza Szlakiem Cystersów w Polsce

ROK USTANOWIENIA: 2000

INICJATOR: Autorem regulaminu odznaki jest Jerzy Niebrzydowski z Wrocławia. Regulamin odznaki przyjęła KTP ZG PTTK.

FORMA ODZNIKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: odbycie

w dowolnej formie wycieczek

krajoznawczych uwzględniających zwiedzenie 10 opactw cysterskich z wymienionych w załączniku.

CZAS ZDOBYWANIA: nieokreślony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

Odznaka turystyczna „Szlakiem wrześniowych Virtuti Militari”

ROK USTANOWIENIA: 2000

INICJATOR: KTP ZG PTTK we współdziałaniu z Komisją Zarządu Głównego PTTK do współpracy z Wojskiem. Celem Odznaki jest przypomnienie Oddziałów Wojska Polskiego odznaczonych za walki we wrześniu 1939 roku Orderem VIRTUTI MILITARI.

FORMA ODZNKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: brak limitu wieku

WARUNKI ZDOBYCIA: Warunkiem zdobycia odznaki jest uczestnictwo w wycieczkach, rajdach i zlotach turystycznych, których trasy wiodą szlakami bojowymi co najmniej trzech odznaczonych Orderem Virtuti Militari Oddziałów Wojska Polskiego.

Ponadto konieczne jest zwiedzenie co najmniej pięciu miejsc (miejsca bitew, potyczek, cmentarze wojenne, mogiły żołnierskie, pomniki, tablice pamiątkowe, muzea i izby pamięci) związanych z walkami lub stacjonowaniem wybranych Oddziałów.

CZAS ZDOBYWANIA: nieograniczony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Mokotowski Klub Turystyczno-Krajoznawczy im. Krystyny Krahelskiej Oddziału Stołecznego PTTK. Kontakt Krzysztof Stańczyk

Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza Śladami Fryderyka Chopina

I stopień

ROK USTANOWIENIA: 1999

INICJATOR: Zarząd Klubu PTP im. A. Michalskiej wraz z Towarzystwem im. F. Chopina w Warszawie, dla

upamiętnienia 150 - tej rocznicy śmierci kompozytora. Celem odznaki jest popularyzacja miejsc związanych bezpośrednio i pośrednio z kompozytorem.

FORMA ODZNKI: jednostopniowa do 2010

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 7 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Osoba ubiegająca się o odznakę zobowiązana jest zwiedzić co najmniej dziesięć miejsc lub obiektów podanych w załączniku. Ze względu na szczególny charakter tej odznaki, dodatkowym wymogiem jest wysłuchanie koncertu, na którego repertuar składają się kompozycje Fryderyka Chopina.

CZAS ZDOBYWANIA: nieokreślony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

II stopień

ROK USTANOWIENIA: 2010

INICJATOR: Klub PTP im. A. Michalskiej, w 200. rocznicę urodzin wielkiego polskiego kompozytora

ZDOBYWAJĄCY: ukończone 10 lat

WARUNKI ZDOBYCIA: zwiedzenie trzech miejsc związanych z Fryderykiem Chopinem wybranych z załącznika do regulaminu, położone na terenie Europy.

CZAS ZDOBYWANIA: nieograniczony

WERYFIKACJA: weryfikuje i przyznaje Referat

Weryfikacyjny OTP przy Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK w Warszawie, Rynek Starego Miasta 23.

DYSTRYBUTOR: Komisji Turystyki Pieszej Oddziału

Stołecznego PTTK w Warszawie, Rynek Starego Miasta 23.

Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza □ Szlakiem Aleksandra Janowskiego

ROK USTANOWIENIA: 1997

INICJATOR: KTP ZG PTTK, wniosek zatwierdziło prezydium ZG PTTK

FORMA ODZNKI: dwu stopniowa od 2006

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Warunkiem zdobycia odznaki jest odbycie co najmniej pięciu wycieczek w dowolnej dyscyplinie turystycznej i uzyskanie 50 pkt. za zwiedzanie miejscowości wybranych z wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do regulaminu OTP.

Ze względu na symboliczny związek postaci Aleksandra Janowskiego z Ogrodzieńcem oraz za wycieczkę przez Kampinoski Park Narodowy do kamienia tablicą pamiątkową we wsi

Stara Dąbrowa, przyznawana jest premia w wysokości 20 pkt.

CZAS ZDOBYWANIA: nieograniczony

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK w Szamotułach

z

Odznaki okolicznościowe, które nie są już weryfikowane

Odznaka Turystyczna 60-lecia PTTK 2010-2011

ROK USTANOWIENIA: 2010

INICJATOR: KTP ZG PTTK w związku z przypadającą w 2010 r.

sześćdziesiątą rocznicą powstania Polskiego Towarzystwa Turystyczno-

Krajoznawczego z połączenia Polskiego

Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa
Krajoznawczego; zatwierdzona przez Zarząd Główny PTTK
FORMA ODZNAKI: jednostopniowa
ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 8 roku życia
WARUNKI ZDOBYCIA: Warunkiem zdobycia odznaki było
spełnienie wymogów dla stopnia brązowego odznaki danej
dyscypliny turystyki kwalifikowanej.
CZAS ZDOBYWANIA: 01.06.2010 r. - 31.12.2011 r.
WERYFIKACJA: referaty weryfikacyjne Komisji Turystyki
Kwalifikowanej PTTK posiadające uprawnienia do weryfikacji
odznak odpowiedniej dyscypliny turystyki kwalifikowanej.
DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK Ziemi Jaworskiej

Odznaka Turystyczna Szlakiem Żołnierskich Nieśmiertelników 1939

ROK USTANOWIENIA: 2009

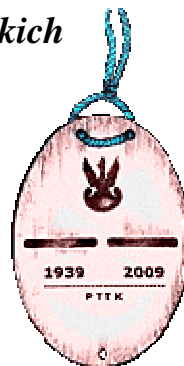
INICJATORZY: Odznaka powołana została
dzięki współpracy Komisji Turystyki Pieszej
ZG PTTK i Oddziału PTTK Ziemi Jaworskiej
w Jaworze w ramach ogólnopolskiej akcji
imprez „PTTK w 70. rocznicę września 1939”.

Odznaka miała na celu uczczenie pamięci
bohaterskich żołnierzy polskich i cywilnych
ochotników, którzy w 1939 roku mężnie stawili czoła
agresorom niemieckim i sowieckim oraz przypomnienie miejsc
związanych z tamtymi wydarzeniami.

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa, wykonana z metalu na
wzór nieśmiertelników żołnierskich.

ZDOBYWAJĄCY: niezależnie od wieku, niezależnie od
dyscypliny turystyki kwalifikowanej jaką uprawiają

WARUNKI ZDOBYCIA: Odwiedzenie siedmiu cmentarzy
żołnierzy polskich poległych w 1939 roku. Udokumentowanie
swej obecności należało dokonać podobnie jak podczas
zdobywania odznak kwalifikowanych.

CZAS ZDOBYWANIA: od 1.09.2008 r. do 11.11.2010 r.
WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty
Weryfikacyjne OTP
DYSTRYBUCJA ODZNAK: Oddział PTTK Ziemi Jaworskiej

Odznaka Turystyczna PTTK w 90. rocznicę niepodległości 1918-2008

ROK USTANOWIENIA: 2008

INICJATOR: Odznaka jest efektem współpracy Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK i Oddziału PTTK w Szamotułach. Odznaka miała za cel przypomnienie miejsc, postaci i wydarzeń związanych z walkami o niepodległą Polskę.

FORMA ODZNAKI: Odznakę wykonano w dwóch wersjach kolorystycznych: brązie (miedź) dla uczestników imprez rocznicowych oraz złocie (mosiądz) dla osób, które spełniły warunki zdobywania odznaki.

ZDOBYWAJĄCY: bez dolnego limitu

WARUNKI ZDOBYCIA: Niezależnie od uprawianej dyscypliny turystycznej, należało odwiedzić miejsca związane historycznie z walkami Polaków w latach 1914-1921. Należało odbyć 3 wycieczki nawiązujące tematycznie do walk o niepodległą Polskę lub odwiedzić 5 związanych z tymi wydarzeniami miejsc.

CZAS ZDOBYWANIA: od 01.09.2008 r. do 11.11.2009 r.

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK w Szamotułach

Odznaka Turystyczna 50-lecia PTTK

ROK USTANOWIENIA: 2000

INICJATOR: KTP ZG PTTK w związku z przypadającą w 2000 r. pięćdziesiątą rocznicą powstania Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z połączenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, wystąpił do Zarządu Główny PTTK o ustanowienie odznaki

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Warunkiem zdobycia odznaki było spełnienie wymogów dla stopnia brązowego odznaki danej dyscypliny turystyki kwalifikowanej.

CZAS ZDOBYWANIA: 1.01.2000 r. - 31.12.2001

WERYFIKACJA: referaty weryfikacyjne Komisji Turystyki Kwalifikowanej PTTK posiadające uprawnienia do weryfikacji odznak odpowiedniej dyscypliny turystyki kwalifikowanej.

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK w Otwocku

Okolicznościowa Odznaka Turystyczna „Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego”

ROK USTANOWIENIA: 1997

INICJATOR: Odznakę ustanowiła Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK w związku z przypadającą w 1997 roku 200 setną rocznicą Mazurka Dąbrowskiego.

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Niezależnie od uprawianej turystyki, odznakę można było zdobywać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terenach historycznie z nią związanych. Należało odbyć 7 wycieczek połączonych ze zwiedzaniem dowolnie wybranych obiektów związanych z postaciami

szczególnie zasłużonymi dla sprawy narodowej, walczących z bronią w rękę, wybitnych twórców kultury, sztuki, nauki i gospodarki kraju. Można było odbyć 3 wycieczki ale musiały być one związane bezpośrednio z Mazurkiem Dąbrowskiego.

CZAS ZDOBYWANIA: lata 1992-1997

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK im. ks. J. Wiśniewskiego w Radomiu

Okolicznościowa Odznaka Turystyczna PTTK w 50 rocznicę wielkiej akcji AK Burza, 1944 – 1994

ROK USTANOWIENIA: 1994

INICJATOR: KTP ZG PTTK w celu upamiętnienia 50 rocznicy wielkiej operacji Armii Krajowej znanej pod kryptonimem „Burza”. Ta wielka bitwa, której apogeum było Powstanie Warszawskie trwała od stycznia 1944 r. do maja 1945 r.

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa.

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Odznakę można było zdobywać niezależnie od formy uprawianej turystyki kwalifikowanej, na terenach historycznie związanych z operacją „Burza”.

Warunkiem zdobycia odznaki było zwiedzenie siedmiu dowolnie wybranych miejsc związanych z działaniami bojowymi AK w czasie trwania operacji. Dodatkowym warunkiem obowiązującym przy zdobywaniu odznaki było udokumentowanie przebytych tras szkicami terenu, rysunkami obiektów, mapkami lub zdjęciami. Przy zdobywaniu odznaki obowiązywały potwierdzenia przodowników PTTK.

CZAS ZDOBYWANIA: od stycznia 1994 r. do maja 1995 r.

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

Odznaka Turystyczna „Ziemi Zachodnie i Północne 1945-1995”

ROK USTANOWIENIA: 1995

INICJATOR: KTP ZG PTTK, regulamin i projekt graficzny odznaki został zatwierdzony przez Prezydium ZG PTTK

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARNKI ZDOBYCIA: Dla zdobycia odznaki należało spełnić wymogi jak dla stopnia brązowego odznaki danej dyscypliny turystyki. Odznakę zdobywano na obszarze województw: elbląskiego, gorzowskiego, jeleniogórskiego, koszalińskiego, legnickiego, olsztyńskiego, opolskiego, słupskiego, szczecińskiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego, zielonogórskiego oraz na niektórych terenach województw: częstochowskiego, gdańskiego, kaliskiego, katowickiego, leszczyńskiego, piłskiego i suwalskiego.

CZAS ZDOBYWANIA: 30 stycznia 1995 do 31 marca 1996 r.

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

DYSTRYBUTOR: Oddział PTTK w Jaworze

Odznaka Turystyczno Krajoznawcza Szlakami Insurekcji Kościuszkowskiej

ROK USTANOWIENIA: 1994

INICJATOR: Komisja Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK, w związku z przypadającą w 1994 r. dwusetną rocznicą Powstania Kościuszkowskiego. Odznaka upamiętniała postaci i miejsca związane z tym ważnym w dziejach narodu wydarzeniem historycznym.

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści po ukończeniu 10 roku życia
WARUNKI ZDOBYCIA: Niezależnie od uprawianej dyscypliny turystycznej należało odbyć pięć indywidualnych lub grupowych wycieczek, których trasy uwzględniały miejsca historyczne związane z Insurekcją Kościuszkowską lub obiekty poświęcone pamięci jej bohaterów (pomniki, mogiły, muzea). Równoważnie z wycieczkami traktowany będzie udział w prelekcjach okolicznościowych oraz zwiedzanie czasowych ekspozycji związanych z rocznicą Powstania Kościuszkowskiego.

CZAS ZDOBYWANIA: od maja 1993 do grudnia 1994 r. (do 31.12).

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty
Weryfikacyjne OTP

Odznaka Turystyczna Szlakami Walk Armii Krajowej

ROK USTANOWIENIA: 1992

INICJATOR: Komisja Turystyki Pieszej

ZG PTTK, z okazji 50-rocznicy powołania AK. Odznaka upamiętniała walkę i inne formy działalności konspiracyjnej AK oraz jej

bezpośrednie poprzedniczki Służbę Zwycięstwu Polski i Związek Walki Zbrojnej.

FORMA ODZNAKI: dwa stopnie, brązowy i srebrny

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Odznaka w stopniu brązowym wymagała zwiedzenia pięciu dowolnie wybranych miejsc związanych z działalnością konspiracyjną, akcjami bojowymi, dywersyjnymi i innymi formami walki z okupantem, prowadzonymi przez Armię Krajową. Obecność w tych miejscach należało potwierdzić w terenie.

Odznaka w stopniu srebrnym wymagała dodatkowo przebycia opracowanych przez siebie lub grupowo tras wycieczkowych uwzględniających tereny walk, formowania, szkolenia lub stacjonowania oddziałów AK. Przebycie tras należało potwierdzić w terenie oraz dodatkowo udokumentować ich przebycie szkicami terenu, rysunkami obiektów, mapkami lub zdjęciami.

CZAS ZDOBYWANIA: od stycznia 1992 r. do końca grudnia 1993 r.

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty
Weryfikacyjne OTP

Odznaka Turystyki Pieszej Szlakami Polski Walczącej

ROK USTANOWIENIA: 1989

INICJATOR: Wojewódzka Komisja

Turystyki Pieszej PTTK w Krakowie wraz z
Oddziałem Wojskowym PTTK im. gen.

Józefa Bema w Krakowie zorganizowała

Indywidualny Rajd Pieszy, jego uczestnicy
ubiegali się o zdobycie Odznaki. Rajd miał

uczcić pamięć bojowników Polski Walczącej z lat 1939-1945,
przypomnieć uczestnikom Rajdu wydarzenia związane z
działaniami szeroko pojętego ruchu oporu w latach II. wojny
światowej.

FORMA ODZNAKI: dwa stopnie, brązowy i srebrny

ZDOBYWAJĄCY: turysta po ukończeniu 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Podczas wycieczek odbywanych w
ramach zdobywania odznaki należało uwzględnić podczas ich
przebiegu okolice, w których polskie siły partyzanckie toczyły
boje z najeżdźcą; miejsca pamięci narodowej wślawione takimi
działaniami polskiego ruchu oporu, jak walki i zamachy
zbrojne, akty sabotażu i dywersji, tajne nauczanie itp.;
miejscowości upamiętnione męczeństwem obywateli polskich.

Dla uzyskania stopnia brązowego należało zdobyć 60 km, natomiast stopnia srebrnego 100 km.

CZAS ZDOBYWANIA: od dnia 1 września 1989 r. do dnia 8 maja 1995 r.

WERYFIKACJA: Oddział Wojskowy PTTK im. gen. Józefa Bema w Krakowie. Honorowano weryfikacje dokonane przez inne ogniwa TP w całym kraju, tzn. Wojewódzkie i Oddziałowe KTP PTTK.

DYSTRYBUTOR: Oddział Wojskowy PTTK im. gen. Józefa Bema w Krakowie, jeżeli weryfikacji dokonywały oddziałowe lub wojewódzkie referaty przesyłały one imienne wykazy zdobywców Odznaki aby zdobywcy mogli odznakę wykupić.

Odznaka Turystyki Pieszej Szlakami Polskiej Jazdy w 50 rocznicę polskiego września

ROK USTANOWIENIA: 1989

INICJATOR: Powołana z inicjatywy KTP ZG PTTK dla uczczenia 50-rocznicy Polskiego Września. Odznaka Turystyczna Polskiej Kawalerii, miała za zadanie przywołać historię formacji wojskowej na trwale wpisanej w dzieje narodu, która bezpowrotnie odeszła do historii. Odznaka upamiętniała działania bojowe Polskiej Kawalerii we wrześniu 1939 roku.

FORMA ODZNAKI: Odznakę wydano w 12 wersjach czyli odpowiednikach 12 Brygad Kawalerii biorącym udział w działaniach wojennych 1939 roku.

Poszczególne odznaki zawierały barwy wchodzących w jej skład pułków kawalerii i dywizjonów artylerii konnej. Po zdobyciu 3 odznak turysta uzyskiwał prawo wykupu całego kompletu.

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia niezależnie od dyscypliny.

WARUNKI ZDOBYCIA: Zwiedzenie miejsc związanych ze stacjonowaniem, terenem działań bojowych kawalerii oraz cmentarzy i muzeów. Zdobywający wybierał brygadę i odwiedzał miejsca z nią związane. Potwierdzeń dokonywano na przygotowanym arkuszu zdobywania odznaki.

CZAS ZDOBYWANIA: od 1 lipca 1988 roku do 31 października 1989 roku.

WERYFIKACJA: ogniwa turystyki pieszej PTTK posiadające uprawnienia przyznawania OTP tj. WKTP, OKTP, Kluby Turystyki Pieszej.

Odznaka Turystyczna 70 lat niepodległości

ROK USTANOWIENIA: 1988

INICJATOR: Wojewódzka Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Krakowie odznakę ustanowiła dla uczczenia 70 rocznicy odzyskania przez Polskę suwerenności

FORMA ODZNAKI: Odznakę wykonano z oksydowanego mosiądzu, w formie zbliżonej do wzoru OTP jednak w rozmiarze nieco większym. W części górnej umieszczono litery PTTK, środkowej Krzyż Niepodległości, a między jego ramionami liczby: 1918 i 1988, w części dolnej liczbę 70 wpisaną w wężyk generalski.

ZDOBYWAJĄCY: bez limitu wieku

WARUNKI ZDOBYCIA: Wypełnienie normy jak dla zdobycia OTP w stopniu popularnym. Trasy wycieczek miały prowadzić przez okolice, miejscowości i miejsca pamięci narodowej związane z walką o niepodległość Polski i utrwalenie Jej granic w latach 1914-1921 (działania frontowe, powstania zbrojne, rozbrajanie okupantów, akcje plebiscytowe itp.). Wycieczki (rajdy itp. imprezy piesze nizinne) odbywane na terenach nie związanych z takimi wydarzeniami mogły być zaliczane do Odznaki pod warunkiem, że tematycznie

nawiązywały do 70-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, należało to wyraźnie zaznaczyć.

CZAS ZDOBYWANIA: od 1 lipca 1988 r. do dnia 31 sierpnia 1989 r.

WERYFIKACJA: Odznakę mają prawo przyznawać Podkomisje Odznak działające w Wojewódzkich Komisjach Turystyki Pieszej PTTK w całym kraju oraz wszystkie Referaty Weryfikacyjne OTP.

DYSTRYBUTOR: Odznakę rozprowadza Wojewódzka Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Krakowie

Odznaka Turystyki Pieszej □ 40-lecia powrotu Ziem Zachodnich i Północnych do Macierzy

ROK USTANOWIENIA: 1985

INICJATOR: OTP 40-lecia jest ustanawiana i nadawana przez PTTK w celu zachęcenia społeczeństwa do poznawania przez turystykę pieszą Ziem Zachodnich i Północnych, ich historycznych związków z Polską oraz miejsc i postaci związanych z walką o utrzymanie polskości tych ziem oraz ich odzyskania.

Odznaka □ Ziemie Zachodnie i Północne 1945-1995 □ ustanowiona została przez Komisję Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK. Regulamin i projekt graficzny odznaki został zatwierdzony przez Prezydium ZG PTTK w dniu 24.03.1995 r. Podobna w założeniach odznaka istniała i była masowo zdobywana przed dziesięciu laty, zdobywano ją na zbliżonych zasadach, do tamtej odznaki nawiązuje również forma plastyczna nowej.

Wtedy inicjatorem odznaki była KTP ZG PTTK, tym razem inicjatywa pochodzi ze środowiska terenowych działaczy turystyki pieszej. Inicjatywa ta wyraziła się w jednym z

wniosków wyłonionych w czasie prac zespołu problemowego zajmującego się tematyką historyczną w imprezach turystyki pieszej, w trakcie Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Olsztynie we wrześniu 1994 roku.

Wydanie odznaki zostało zrealizowane dzięki zaangażowaniu Kolegów z Dolnośląskiego Zespołu Turystyki Pieszej oraz Komisji Turystyki Pieszej Oddziału PTTK w Wrocławiu.

Nadanie realnego kształtu całemu przedsięwzięciu zawdzięczać należy działaczom z Oddziału PTTK przy Hucie Miedzi Głogów w Żukowicach oraz Oddziału PTTK

FORMA ODZNAKI: jednostopniowa

ZDOBYWAJĄCY: turyści powyżej 10 roku życia

WARUNKI ZDOBYCIA: Odznakę można zdobywać na obszarze województw: elbląskiego, gorzowskiego, jeleniogórskiego, koszalińskiego, legnickiego, olsztyńskiego, opolskiego, śląskiego, szczecińskiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego, zielonogórskiego oraz na niektórych terenach województw: częstochowskiego, gdańskiego, kaliskiego, katowickiego, leszczyńskiego, pińskiego i suwalskiego.

CZAS ZDOBYWANIA: od 30 stycznia 1985 r. do 31 grudnia 1985 r. Zakończenie weryfikacji nastąpiło 31 marca 1986 r.

WERYFIKACJA: wszystkie Terenowe Referaty

Weryfikacyjne OTP

Artykuł przygotowano na podstawie regulaminów odznak zgromadzonych na stronach internetowych www.ktpzg.pttk.pl oraz msw-pttk.org.pl; grafiki odznak pochodzą z tychże stron.

Z dedykacją dla tych, którzy z niedowierzaniem pytają mnie: A my na pewno możemy to w referacie OTP zweryfikować?